

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Revista despre incordarile partitelor.

Nici o partita, care aspira a fi considerata si respectata catu de pucinu de partitele opuse, intr'unu statu constitutionale nu se lasa destrabalata, nedisciplinata si prada insielatiuniloru si siretielor antagoniloru, cari arunca totu felulu de curse, prin e-cuivocitati in vorbe, in cuvinte insielatórie, apromisiuni de munti de aur, cari nu se potu nici concepe in mintile sanetóse, si candu aceste se afla acum deochiate de insasi insulta, patiani'a si tristeti'a faptelor complinite, nu odihnescu a lua refugiu la alte insielatiuni si nascociri prin propagande, pentru a poté orbi si insiela pe poporulu credulu, care fara conducere din partea barbatiloru sei, in care are incredere, retacesce lesne, lasanduse insielatu de venatorii antagoni; cari in ultim'a analisi -si ieau refugiu si la coruptiuni, ma si la terorisari, numai se póta derangea si nimici partitele sie opuse, fia si numai in punctulu unui principiu. In form'a de regimu parlamentaria numai acea partita póte reesi cu predomnire suprematica, care e mai dibace, dar' care e si mai disciplinata intre sene dintre tóte; ér' cele, fara informatori ramuriti destrabalate sierbescu numai de bataia de jocu, de dispretiu si ridiculu celoru disciplinate, cari ridu in pumni de tóte incordarile celoru fara disciplina si organizare, pentruca credu, ca cu coruptiunea uneloru instrumente venabile dintre ei se póte lesne arunca mai anteiu marulu certei si alu imparechiarei, apoi marulu insielatiunei, cá se le póta celu pucinu stirbi solidaritatea, care singura póte trage dunga preste uneltirile nimicítórie ale antagoniloru.

Cititorii nostri sciu pré bine, cum se disciplinã partit'a lui Deák, formandu'si unu comitetu centralu in Pest'a, compusu din suma mare de membri mai toti aristocrati, conti, baroni, cari se impartira in sectiuni, pentru tóte specialitatile midilóceloru escugetate, cu scopu, de a-si vena simpatiele tuturoru alegatoriloru, pentru deputati de partit'a sa. Ales'au si tramis'au in tóte cercurile electorale pana si aici la noi barbati de ai loru probati, cari tienu de principiale si interesele aceleiasi partite, caroru apoi le vinu dela comitetulu centralu din Pest'a din timpu in timpu instructiuni, midilóce materiale si chiaru si candidatii desemnati, in urm'a intielegeriloru, strinse si libere intre olalta. Prin urmare in totu cerculu de alegere se afla afara de comitete petutindenea si cate unu emisariu alu comitetulu centralu, care face tréb'a partitei si intretiene cointielegerea strinsa.

— Partit'a stangei, care s'a impreunatu si fusionatu cu stang'a extrema in actiune, inca se constitui de multu, alegundu'si unu comitetu centralu totu in

Pest'a si prin cercurile electorali intocma cá si deákistii; si nimene nui opresce nici impedece a face asemeni propagari, convingundu si deslusindu poporulu principiale cuprinse in programulu loru, cu tóte, ca acesta cuprinde chiaru desfintiarea delegatiuniloru si a ministeriului comunu si reabilitarea uniunei simple personale intre Ungari'a si Austri'a, ér' de aici incolo ne-dependintia. Comitetulu centralu alu stangei la propunerea lui Jókay alese in 16 Ian. pentru adunarea opositiunei din tóta tiér'a, ce se tienù in 17 in Pest'a, nóua membri, ai sectiuniloru: Jókay, Szilágyi, Tóth, Csernaton, Simonyi, Raday, Kanitz, Horváth, Chorini, cari toti au in resortulu seu deosebite cercuri din tiéra, unde au ér' comitetele loru, care lucra pentru partit'a stangei. Ma si in Pest'a asiediara in tóte despartimentele de cercu electoralu cate unu comitetu pentru informari si interesele stangei. Acésta constituire si disciplina insuffa temeri mari acum si partitei deákiane, numai pentruca se vede disciplinata si fusionata pentru o solidaritate tare cá stanc'a, ce se opune tuturoru viscoleloru, pentru a scóte la cale ce dore-sce. — Asia e si la solidaria abtinerere inca se cere constituire si própagate deslusiri.

— Min. c. Iuliu Andrásy esi in 14 Ian. inaintea alegatoriloru sei in Sátor-Alja-Ujhely, si le dede séma de tóte cele acuisite in sesiunea dietei trecute, facundu o paralela intre program'a regimulu si a opositiunei, si combatendu cu cele mai ascutite arme program'a opositiunei. Acést'a cuventare se si privesce, cá programulu alu regimulu atatu in laintru catu si in afara de monarchia, pentru ca elu cuprinde explicarea triumfulu partitei deákiane, combatendu opositiunea, cum se póte mai fara crutiare, pe temeulu faptelor complinite si cu ironia aromatica enumerate, a carei mirosu ajunsse pana in munti la Iancu. „Intr'unu sensu órecare“, dice c. Andrásy, „nu s'a restituitu 1848: pentruca in Transilvani'a nu poruncesce acum Iancu, ci legea constitutionale, care executéza uniunea cu valóre definitiva“ (éljen-uri sgomotóse!). (In aceste timpuri, e vorba grava acésta in gur'a prim. ministru alu Ungariei.) Croati'a nu mai e tabera dusmana, ci una tiéra fratiésca multiamita, si Fiume dechiaratu cá teritoriu deosebitu alu corónei. „1848 nu e restituitu, pentruca cestiunea nationalitatiloru, pe care incepusera atunci a o taia in dóue cu maciuci si cu cóse, o a resolutu legea pe basea ecuitatii si a fratiétatii“ (aprobari) scl. —

Aici adaugemu din „Hazánk“, diurnalulu partitei opositiunei, cuvintele, cu care raspunde la pasagiulu celu gravu alu c. Andrásy despre Iancu: Asia e, dice „H.“, 48 nu e restituitu, ca de si Iancu nu domnesce preste cateva sate valache in muntii neamblati, dar' apoi n'avemu nici unu honvedu, care se asecuru pe locitorii intimidati de prin orasie. Nu are Iancu, dar' are multi, si Bem nu se afla pe ri-pele riului. In Transilvani'a pana adi do-

mina legile positive austriace si póte, ca basele loru suntu sustienute, ér' din partene nu scimu nemica, despre punerea in lucrare a uniunei. — Astfelu se incórda partitele a submina una pe ceealalta si ambele pe nationali. —

— Acum, déca fostii deputati romani in diet'a din Pest'a nu voru esi si ei inaintea alegatoriloru sei, descoperindule rezultatele luptelor séu perderile, ómenii acestia cu A. in frunte voru remané in credinti'a, ca romanii inca suntu multiamiti, cum vorbescu unilateralii, fara respectu la luptele parlamentari si la cele intemperate acolo. Esirea fostiloru deputati in publicu fara reserva ar' imprescia nuorii, facundu in tóte partile lumina; de acea fara mare dauna nu se potu retrage dela acésta oblegaminte, celu pucinu prin diurnale, unde e dificultate pentru adunari. Seriositatea astfelu documentata progene-réza efecte de incredere si solidaritate. —

Brasiovu 26 Ian. Eri nóptea dupa 12 óre ér' mistui foculu la doi funari din Brasieu-vechiu o casa de diumetate si trei lucratorii de funaria. Multe maji de canepa se prefacura in cenusia. Caus'a nu se scie, inse dés'a aparitiune de focuri insuffa grigi'a si paz'a cea mai neadormita.

— Ministeriulu r. ung. de comerciu a emis una ordinatiune, care prescrie: cá peile de vite si sacii cu lana se se lasa in contumacia numai déca suntu bine uscate; lan'a se va scóte afara si in 8 dile se va afuma si aerisa cá si peile, portandu insele partite spesele. —

Adunarea comitet. municipalu in Fagarasiu.

Fagarasiu 23/11 Ian. Adunarea comitetulu municipalu reprezentativu conchiamata in modu straordinariu nu a fostu prea numerósa, din cauza, ca anume din cerculu mai departatu alu Branului au venitu numai unu preotu si unu amplotiatu, éra dintre membrii locitori in Brasiovu, inse posesionati in acestu districtu nu a venitu nici unulu, ci de acolo ne veni numai scirea, ca brasiovenii cei de nationalitate romana sunt determinati a se abtinené cu totulu dela orice actu politicu, care ar' avé vreo inclinare cu alegerile.

Ne avendu eu timpu a ve descrie mai pe largu decursulu desbateriloru de dóua dile, me restringu numai la obiectulu principale, adica la alegerea comisiunei verificatória de alegatori pentru diet'a viitória, pentru care au decursu desbateri infocate intre romani si unguri.

Dn. vicariu Ioane Antonelli esindu cu propunerea sa motivata, alu carei coprinsu se vede mai la vale, fù atacatu din partea unгурésca cu indatinat'a necrutiare. Se sculã inse dn. vice-capitanu I. Codru-Dragusianu si intr'o cuventare lunga, dara prea bine meditata, care merita a fi pastrata pentru totudéun'a in analele acestui districtu, combatù sofismele adversariloru un'a cate un'a cu argumente, care trebuí se'i ametiésca, probandu pe deplinu, ca natiunei romanesci locitórie in marele Principatu alu Transilvaniei nici decum nu i se cuvine se iè parte la viitóriele alegeri dietali, dupa aceea facù propunerea sa, prin care modificà pe a dlui vicariu, precum érasí se va vedé mai in diosu:

Onorable Comitetu!

In momente atatu de serióse, — in cari vedemu inaintea nóstra legea de uniune, legea asia numita despre egal'a indreptatire nationale si in-

tr'ensele legea electorale feudale din 1848, sustinuta pentru Ardélú inca pre trei ani înainte — eu asia crediu, ca nu voliu abusá cu pacienti'a dvóstra, déca voliu incepe de unde cugetu, ca vomu fi in stare a apretuii destulu de bine pusetiunea in care ne aflamu, cu atatu mai vertosu, ca din sirurile nóstre de asta data lipsescu unii barbati, cari totudéun'a au dúsu órecare rola, si prin luminele loru au contribuitu a aflá directiunea, pre care comitetulu se'si póta implení misiunea sa cu demnitate.

Domniloru!

E sciutu, ca romanulu ardelénu incepundu din 1742, dara mai cu deosebire in aceste dóua decenia din urma s'a luptatu cu arme legali pentru egal'a indreptatire nationale, s'a luptatu in contra suprematiei, hegemoniei si a privilegiatoru, é'r' nu pentru daco-romanismulu ascrisu si imputatu de atatea ori de inimizii nostrii seculari, prin urmare lupt'a nóst'ra a fostu si mai este una lupta leale, lupt'a civilizatiunei, lupt'a progresului, lupt'a spiritului timpului, lupt'a marelui principiu nationale, carele astadi e aprópe a'si serbá triumfulu seu in tóta Europ'a.

In acésta nobila lupta la an. 1863—4 rot'a fortunei cea atatu de scambatória ni-a desfatatu pre catuva timp cu dulcele seu subrisu, ca-ce dreptulu nationale, dreptulu limbei ni s'a fostu recunoscutu prin lege formale.

Dela an. 1865 incóce acésta fantasma placuta dupa poeti, pre incetu, incetu a inceputu a-si întórce faci'a de catra noi, pana candu in urma logic'a inexorable a fapteloru, dupa cum dicu diplomatii, aduse cu sene, cá aceste rezultate ale lupteloru nóstre se se stérge, se se nimicéscu prin unu simplu rescriptu, é'r' ácum mai de aprópe prin legea de uniune si prin cea de nationalitati adusa in diet'a Ungariei. Nu voliu întrebá, cu ce dreptu. nici me voliu plange asupra violarei drepturiloru cardinale ale terei recunoscute prin sanctiunea pragmatica; ma in urma nu voliu întrebá nici macaru, ca óre satisfactus'a pre deplinu tuturoru recerintieloru ce le a pretinsu chiaru si insasi legea de uniune din 1848, care s'a luat de base la cea de acuma, pentruca póte unii dupa natur'a loru cea sanguinica se ar' iritá si mi-ar' ascrie cugete si tendintie ce nu am.

Constitutiunea unгурéscu are principiulu: „Lex posterior derogat priori“. Plecandu din acestu principiu, vorbescu numai adeverulu, candu dicu, ca noi romanii ardeleni prin numitele legi suntemu é'rași reduși la starea, in care ne aflámu înainte de 1848 luanduse afara mai numai iobagi'a.

Nu vreu se judecu, bine au facutu au reu celi ce au precipitatu lucrurile pana aici, in o atare constelatiune a Europei, in care unгурulu are cea mai mare necesitate de ajutoriulu si simpatielesu romanului, ce nu se potu ajunge decatu prin identitatea intereseloru, nu vreu se dicu se judeca, ca-ci póte in acésta cununa de barbati alesi se ar' afla si de acelia, cari me ar' mustra, nu sciu pre dreptu ori nedreptu? Venitoriulu, carele póte fi ca nu e departe, ne va aratá la toti.

In acelea tieri, unde domnesce constitutionalismulu adeveratu, legile rele, stricatióse si apasatórie se potu schimbá, modificá prin conlucrarea ambiloru factori ai legislatiunei.

O seriósa considerare a acestui adeveru ar' aduce cu sine, cá noi se urmamu exemplele ce ni le supeditéza viéti'a constitutionale a Romei vechi, exemplele parlamenteloru din Angli'a, dara mai alesu exemplulu renumitului deputatu irlandezu Oconell, si astfelu se continuamu lupt'a nóst'ra si pre terenulu in care ne vedemu impinsi, nesuindu a schimbá si modificá desu numitele legi, ce apasa cu multa necrutiare cerbicea romanului ardelénu si acést'a ar' fi politic'a activitatei dupa terminologi'a moderna.

Inse dupace din actele dietei unгурéscu mai de aprópe ne amu potutu convinge prea deplinu despre cugetele, tendintiele, ma chiaru si despre gradulu de liberalismu alu tuturoru partiteloru; dupa ce acesta convictiune nu lasa a se stracurá nici cea mai mica radia, cu ajutoriulu careia se speramu, ca am poté castigá macaru pre un'a din acelea partite spre a se grupá cu noi impreuna in giurulu marelui principiu nationale, cá acést'a se se recunosca si pentru romanii din Ardélú precum s'a recunoscutu pentru unгурii de aici; dupace prin sustinerea legei electorale feudale pentru Ardélú diet'a trecuta s'a ingrigitu, cá noi romanii ardeleni se nu fimu reprezentati intr'o proportiune, se potemu lucrá cu succesu la stergerea aceloru legi pentru noi fórte apasatórie, asia totu omulu cu judecata sae-

tósa póte prevedé, ca 8, multu 10 deputati romani nu ar' fi in stare a se reintórce acasa cu rezultate mai brillante, decum s'au reintorsu alesii la diet'a de incoronare. Din aceste motive facu urmatórea

PROPUNERE:

Considerandu, ca dupa credinti'a politica a acestui comitetu manifestatata de repetite ori dela introducerea sistemului dualistice, afacerile ardelenesci numai intr'o dieta ardelená se ar' fi potutu regulá legalmente si spre multumirea tuturoru natiunilor;

Considerandu, ca modalitatea, cu care s'a adusu legea de uniune si cea asia, numita despre egal'a indreptatire a nationalitatiloru, ne a aratatu pana la evidentia, ce avemu se credemu pre venitoriu despre liberalismulu tuturoru partiteloru din diet'a dela Pest'a;

Considerandu, ca Transilvani'a si acum dupa ce uniunea e fapta complinita asia precum e, are de a-si tramite deputatii sei la Pest'a dupa legea electorale feudale ardelenéscu din 1848;

Considerandu, ca in viéti'a staturiloru constitutionale e un'a mare abnormitate, cá unu corpu legislativu se fia compusu din deputati alesi dupa dóue legi electorale intre sine fórte diferite;

Considerandu, ca natiunea romana ardelená dupa acesta lege in diet'a dela Pest'a nu póte se fia astfelu reprezentata, in catu se si póta reelupta dreptulu seu de natiune politica, nici celu de egal'a indreptatire a limbei sale macaru in acea mesura, precum si-au fostu eluptatu sub asia numitululu semi-constitutionalismulu alu ministeriului Schmerling:

Comitetulu districtuale dechiaru in numele romaniloru pre cari i representéza, cumca eli cá atari (qua tales) nu se potu dimita la alegerea comitetului centrale, fiinduca acésta e unu midilocu de a se ajunge scopulu, adica alegerea de deputati la diet'a din Pest'a, pentru care densii in imprejurarile presente nu se potu entusiasma de locu.

Antonelli.

Codru primindu tóte motivarile aduse de d. vicariu face propunerea sa:

Comitetulu reprezentativu nu afla cu cale a se retiené dela esmiterea unui comitetu centrale pentru alegerile dietali, inse dechiaru, ca acést'a o face cá organu executivu numai de sila, é'r' nu din convingere, si de odata si esprime adunc'a parere de reu, si nemultumirea sa cu legea uniunei, si mai alesu cu sustinerea legei electorale transilvane din 1848, si cu legea nationalitatiloru. De alta parte inse membriloru electorali le stá in deplin'a voia a se folosi de dreptulu seu a se abtiené cu totulu dela alegeri.

Advocatulu Fúlep a facutu cá din partea membriloru unгурi, o contrapropunere la ambele susu aratate intru intielesu precum se potea scí din capulu locului, cá se trantéscu pe ambele mai susu aratate.

Dupa mai multe desbateri infocate propunerea lui Fúlep se respinse per majora, incatu nici se potu pune la votu; dupa aceea punenduse la votu propunerea dlui vicariu Antonelli, cadíu cu minoritate de diece voturi, é'ra a dlui Codru se primi intocma.

Asia dara comitetulu reprezentativu alu districtului Fagarasiu condamnă ex principio orice participare la alegerile dietali, dechiaru, ca insusi acestu comitetu cá organu executivu compune comisiunea verificatória numai de sila, din porunca, é'ra nu din convictiune, nu de buna voia, é'ra votantiloru le recunósce dreptulu de a merge la urn'a electorala, séu a fugi de ea. —

Opiniunile si chiaru convictiunile romaniloru transilvani din alte tienuturi inca incepu a se manifesta mai vertosu prin diariile politice romanesci asia, incatu numai in unulu din acelea se recomanda participarea in alegeri, é'ra in celelalte tocma din contra se cere, cá romanii transilvani se se abtiena cu totulu dela alegerile dietali unгурéscu cá si cum ar' avea a se abtiené cineva dela subscrierea sententiei. Asta anume in „Albin'a“ insasi redactiunea róga pe romanii transilvani in trei numeri unulu dupa altulu, cá se se feréscu de a mai cadé in curs'a de mai nainte; prin urmare se se abtiena cu totulu dela alegerile dietali; din contra si tocma din contra, romanii locuitori in Ungari'a se'si reculéga tóte poterile loru, pentrucá se aléga catu se póte mai multi deputati buni de nationalitatea propria.

Mai multe scrisori private ne vorbescu totu intru acestu intielesu, incatu s'ar pareu, ca coprin-sulu loru ar' fi esenti'a unei programe comune. Numai un'a din Campia de dato 17 Ian. a. c. adauge, in acestu casu nu cumva se'si de votulu loru la

vreunu omu, carele se afla denumitu in functiune publica de statu si trage plata din tesaurulu publicu, pentruca aici in Transilvani'a esperienti'a celoru trei ani din urma aratá, ca asemenea alegeri sunt cele mai gresite si chiaru periculóse atatu pentru celu alesu, catu si pentru alegatori, carii in asemenea casu nici nu se potu tiené cu reprezentante, séu déca cumva acela vrea se le apere interesele, atunci elu insusi sare din functiunea sa etc. etc. —

Adunarea

Comitetulu comitatului Solnocului interióre tienuta in Desiu in 11—13 Ian. 1869.

Momentele mai principali din punctulu de vedere alu nostru au fostu urmatóriele:

Inca in siedinti'a comitetului tienuta in Septembrie 1868 s'a fostu decisu infiintiarea de notariate cercuale cu salarii fixe, acésta decisiune inse inaltulu ministeriu regescu a reieptatu-o din acelu motivu préfundatu, pentruca comunele respective nu au fostu ascultate, si nu au fostu întrebate: ore invoiecu-se si ele la salariile defipte, séu ba? Acestu rescriptu ministerialu de asta data l'au combatutu cu energia si resolutiune insusi membrii oficialatului, é'ra din contra l'a sprijinitu totu cu asemenea energia si resolutiune d. G. Manu si alti barbati, pre cari de asta data iau interesatu a apara acestu dreptu sacru alu comuneloru. Dara maiortatea membriloru in consimtire cu comitele supremu a decisu a face o nóua representatiune la ministeriu pentru aprobarea simpla a decisiunei septembrieane. — Nici ne miramu tare de acésta procedura, ca sunt multi competenti, carora nu li au ajunsu oficii comitatense, si aceia trebuie aplicati cá notari in comune — naturalminte romane — **cá se póta introduce limb'a maghiara** de oficiósa si intr'acele, in cari, prin influinti'a resoluta a judiloru procesuali maghiari, se voru alege si notari de acésta nationalitate.

Alu doilea momentu a fostu publicarea rescriptului ministerialu pentru pregatirile de alegerea deputatiloru, — in acésta privintia d. G. M. in absentia membriloru mai numerosi de nationalitatea romana a facutu alaturat'a propunere (vedi Nr. tr.), subscrisa de cinci insi, care dupa ce au cetitu-o in limb'a romana, a motivatu-o si recomandat-o cu argumente nóue si in limb'a maghiara, la care oca-siune cá ceva curiosu este de a se aminti, ca pana candu de alta data faceau órecare observari si imputari maghiari d. G. M., ca de ce propunerile facute nu le motivéza si in limb'a maghiara, cá membrii de acésta nationalitate inca se le pricepa, acuma chiaru vicepresedintele dietei d. Gajzago esi esprimá dorintia cá propunetoriulu se nu si motiveze propunerea si in limb'a maghiara dupa ce au intielesu-o si ei, — la acésta propunere fiscalulu comitatului a insemnatu ca e acitiare? in contra legei? si voidu mai multi a vorbi la ea domnulu C. de Torma comitele supremu o substrasu-o dela discussiune din cauza: „ca de si motivele aduse in propunere sunt adeverate, dara fiinduca legea e lege, asia dara comitetulu trebuie se se supuie simpliciter legei.“

Cá unu momentu asemenea insemnatu e de a se aminti si acea, ca legile despre nationalitati si uniunea Ardélului inca n'au sositu in diosu spre publicare, cari romanii le au asteptatu a le audi, cá se'si póta descoperi simtiemintele loru atatu cele constitutionale, cu cari sunt datori din reverinti'a catra legile sanctionate, catu si cele individuale nationale din punctu patrioticu despre impresiunea causata prin acele legi pentru cari convingerile loru si le-au fostu susternutu inaltulu tronu prin ablegatulu loru in 12 Novembre 1868 in audientia publica in Vien'a cu subscrierile de 194 insi (din comitatulu Dobocei au fostu subscrisi 70 de insi) de inteligenti din comitatulu acésta, cari si astadi nu dorescu alta decatu cá nimene se nu decida despre sórtea loru politico-nationala fara concursulu, si fara invoierea loru, si ca libertatea, egalitatea si fratiitatea se devina de realitati, si nu numai de frase góle, de cari suntemu satui, si cu cari pre romani nu i va mai poté nimene amagi! G.

Fragmente si episoade istorice dela 1861 incóce.

INTRODUCTIUNE.

Un'a dintre cunoscutele maxime ale genialului politicu Machiaveli este: cá in ori ce statu destinatu a se guverná despoticesce, numai o clasa óre-care de ómeni se fia suferita a'si castigá cultura mai inalta si avutiá pamentesci mai considerabile;

era celelalte clase au se remana de materialu brutu, pentru ca conducatorii statului se faca si se formeze din ele, dupa trebuinta si impregiurari, orice voru afla cu cale. Pentru istoria patriei si a natiunii noastre s'au pastratu multe documente, din care se cunosc curatu, cumca poporul romanescu inca a fostu tractatu in intielesulu susu memoratei maxime politice. Candu s'au insinuat jesuitii mai anteu la metropolitulu Teofilu*), era mai apoi la bunulu simplulu Atanasie, succesoru aceluia, scopulu loru celu adeveratu nici decum nu a fostu a scapa pe romani din foculu Gheenei, pentruca scieau ei forte bine, cumca cu ritulu resaritenu si cu dogmele beserice anatolice sta calea deschisa atatu catra paradisu, catu si catra iadu dupa faptele fiacaruia, intocmai ca si cu ritulu latinu si cu dogmele Romei. Scopulu rezervatu alu jesutilor din Ungaria fusese**) cu totulu altulu, adica curatu lumescu, scopu mai inaltu de statu.

Partit'a maghiara, anti-germana si anti-habsburgica inca din dilele lui Ioane Zapolya (intre 1526 et 1540), cotita si respinsa de pe campiele Ungariei intre muntii Transilvaniei, pentru ca se scape si mai usioru de nemti, mai redica unu parate despartitoru relegiosu pentru famili'a Domnitoriului si aristocrati'a imbracisias dogmele protestantice, in favorea caror'a sciea bine cum se lupta o parte mare a domnitorilor europeni. Calvinismulu era unu avantaju atatu mai importantu pentru partit'a anti-habsburgica, cu catu elu, negandu si persecutandu sacramentulu marturisirei pecatelor tai'a calugeriloru spaniolesci, veniti incoce, cea mai dorita ocaziune de a se apropi'a de poporu, cum am dice intre patru ochi, a strabate in secretele societatei, ale descoperi si intrebuintia in interesulu statului, cum si a incerca se castige spiritele pentru domnia austriaca. Afara de acest'a calvinii si luteranii din Transilvania si din partile Ungariei, incorporate la acest'a, legasera aliantia strinsa cu mahomedanii, in catu ori candu partit'a anti-habsburgica nu se putea apar'a singura de nemti, totu'deuna ii sarea intr'ajutoriu turcii. De aici se explica forte bine, cumca ori candu jesuitii lovieau in calvini, totu'deuna lovitur'a revibra si intre mahomedani. Deca in acei secolu ar' fi mai statu inca totu crucea de asupra St. Sofie, calvinii ar' fi inchiaiatu aliantia cu grecii in contra jesutilor.

Candu curtea Vienei s'a determinatu a scoate pe turci cu orice pretiu din Ungaria, ea a trebuitu totuodata se se determine a sparge si puterea calvinismului, carele ajunsese identicu cu partit'a anti-habsburgica. Fiinduca calvinii calcasera in pitiore mai tote drepturile catolicismului din Transilvania si numerulu catoliciloru scadiuse pana la o suta de mii, asia jesuitii -si propusera a crea catolici noi din altu materialu adica din celu romanescu. Parochulu catolicu din Alb'a Iuli'a, carele a infasiatu pe metropolitulu si pe consistoriulu romanescu, era unu jesuitu mascatu; totuodata inse maghiaru infacaratu! Catiua jesuiti, din cei cari au reintratu in anii din urma ai domniei lui Mich. Apaffy pe urm'a generaliloru nemtiesci, inca au fostu maghiari. Europ'a luminata cunoscse pre bine ce insamna „reservatio mentalis“ a jesutilor atatu in politica, catu si in relegiune. Curtea Vienei a disu jesutilor: vedeti de imultiti partit'a habsburgica din Transilvania in contra calviniloru curuti, prin materialu romanescu de acolo. Jesuitii unguresci adausera pentru sine, forte bine, inse cu o lovitura doue musce: pe langa aceea, ca vomu inmultiti partit'a imperialiloru, vomu adauge si puterea clerului catolicu ungurescu, ne vomu deschide si noue jesutilor campu largu nu numai de activitate, ci si de castiguri materiale; vomu lua sub tutoratulu nostru clerulu romanescu imbrancitu de calvini si pe poporulu calcatu in pitiore prin boieri. Vomu sfarima inse si noi ierarchi'a loru si o vomu reorganisa pe placulu nostru, er' Romei ii vomu lega ochii spunendu'i, ca poporul romanescu este din natur'a sa idiotu, in catu in totu corpulu loru nationalu nu vei gasi unu singuru individu, carele se fia capace macaru de a inveti'a ceva, pentru ca se merite mitr'a episcopesca. Urmarile acestei politice ne suntu cunoscute din istori'a besericesca. Deca prevedinti'a nu ingrigiea ca se vie unu papa Ganganelli si se desradecineze institutul jesutilor preste totu; deca nu era unu Iosifu II. si deca dintre romani nu se nascea unu episcopu ca Grigorie Maioru, pentru ca se scotia cu chiotu pe jesuiti din dieces'a sa servita de ei, pana acum jesuitii de nationalitate maghiara ar' fi reesitu ca se maghiariseze clerulu romanescu din Transilvania cu atatu mai usioru, cu catu in Moldavo-Romani'a

tocma in acelu secolu grecirea clerului nostru prin fanariotii, inca era la ordinea dilei si facea propasiri spaimentatorie, precum facea slavizarea in Banatu. Mai in scurtu poporul romanescu era tractatu in tote partile si in totu respectulu numai de materialu brutu pentru ingrosirea, impoterirea si glorificarea altor'a. Ce vi se pare inse, ca si in decursulu intregu alu secolului alu 18-lea se desteptasera mai multi barbati din poporu, cari avura curagiulu de a striga tutoriloru impilatori: Stati, scopulu vostru ne este cunoscutu; unelte orbe si trepte de suitu preste noi nu vomu se ve mai fimu. — Acestei desteptari s'a datu expresiunea cea mai pronuntata si mai cutremuratoria in ern'a anului 1784.

Invetiatur'a inse din anulu 1784 era perduta pentru jesuitii de mod'a noua dintre anii 1848 si 1863. Acesti'a erasi se incercara a se folosi de poporul romanescu ca de materialu crudu pentru scopurile loru. In acestu periodu si au intrevedutu latuurile intinse, prin urmare au si lucratu in cunoscintia de cauza si de impregiurari. Unii au intratu in actiune, luandu parte la joculu celu periculosu in interesulu patriei si alu natiunii, au si jucatu siahulu binisioru; altii din contra, lipsiti de ori cunoscintia de omeni si totu asia reu versati in istoria, au crediutu usioru, au cadiutu si mai usioru, au causatu natiunii stricatiuni mari, fara ca se si folosesc'a siesi, decatu pote momentanu. Din toti s'au mai alesu si o clica, din fericire micuta, careia nici odata nu'i a pasatu de patria si natiune, ci s'a aruncatu totu'deuna in partea celoru mai tari, dela cari au speratu folose personale. Acestia suntu aceia, cari totuodata isi pusera tota istetimea loru, pentru ca se lege oohii natiunii, in catu se nu le pota vede practicele loru. Deca nu era acesti omeni, natiunea romanesc'a si Transilvani'a ar' sta in diu'a de astadi celu pucinu acolo, unde vedemu pe Croati'a pentru ca, deca casei habsburgice i a placutu a si rupe monarchi'a in doue, romani incal ar' fi in stare de a pune si ei insii conditiuni pentru existenti'a loru in nou'a situatiune. Asia inse noi ne aflamu trantiti la pe-rete, dupa cum se exprimase br. de Beust, catra unulu dintre deputatii senatului imperialu*).

Destulu, ca noi am platit'o si asta data. Scopulu nostru si cea mai strinsa datorintia a noua trebuie se fia ca se intielegemu din trecutu; prin urmare scopulu acestei scrieri nu pote fi altulu. Vomu rearunca ochii numai preste anii din urma ai regimului Schmerlingianu, preste sistem'a lui Belcredi et Mailatu pana la infintiarea formala a dualismului; vomu ave de conducatoriu atatu documentele culese de noi insine, catu si publicatiunile unui'a dintre cei mai ageri barbati de statu ai Austriei, carele a luat parte activa la cele mai multe prefaceri, prin care a trecutu monarchi'a de ani 20 incoce; vomu face inse tote acestea numai dupa unu metodu, cum am dice, fragmentariu, precum adica ne ierta timpulu si spatiulu. (Va urma.)

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a 22 Ian. Mai. Sa c.r. apost. binevoi pe basea legei fundamentale a mai inmulti cas'a domnilor cu 20 membri seu pairi, si inviatu la balulu Reuniunei „Concordia“, care are de scopu ajutorirea autoriloru, binevoi a apromite malt'a cercetare. —

Caus'a galitiana. Ministrulu de interne la interelatiunea deputatiloru galitiani, cari cerea se se faca propusetiune la senatu, ca se rezolveze asupra decisiuniloru dietei din Galiti'a, respunse in sensulu urmatoriu:

„Regimulu cu parere de reu nu se afla in putetiune a propune senatului spre pertractare constitutionale propunerea dietei din Galiti'a, decisa in 24 Dec. si sosita la ministeriu in 30 Oct. 1868, din caus'a, ca regimulu in puterea legei constitutionale nu pote recunescse, ca se afla deobligatu la acesta; er' de alta parte, dupa ordinea casei numai propunerile deputatiloru si ale regimului au locu, er' interelatiunea facuta nu se pote primi, ca nu e calificata, ca se devina propunere din partea regimului, ca obiectu de desbatere dupa ordinea casei.“ Preste acestu respunsu simpleminte respingatoriu s'a trecutu la ordinea dilei. Ore cum se voru multiami si galitiani? —

Cronica estera.

Bucuresci 7/19 Ian. 1869.

Botezulu Domnului, ce s'a serbatu eri de tota

*) Vedi procesulu de presa din diariulu „Zukunft“ in Maiu 1868.

natiunea romana, fu o serbatoria forte interesanta pentru capital'a Romaniei libere. —

Diu'a acesta s'a celebratu cu mare solemnitate. Militi'a regulata, precum si gard'a nationala s'au prezentatu in costumulu serbatorescu. In fruntea militiei falfaieau flamuri numeroase nationali. Bandile militari au ocupatu deja postulu loru si o multime de omeni faceau stratele neamblatorie: candu se apropiea procesiunea — si ce procesiune? potu dice, ca astfelu de procesiune inca nu am vediatu. O multime de preuti in frunte, dupa cari urmau persone mai inalte besericesci, era dupa acestea primatulu seu metropolitulu, carui'a i antemergia Domnitoriulu Romaniloru Carolu I.; apoi urmau capii statului s. a. si nenumaver'a multime. Ce momentu de fericire, a vede aici totu ce numai poftesce o anima romana! O flacara de iubire se aprinse in anemele adunatiloru romani, vedindu pre Domnitoriu cu natiunea — pre tata cu fi sei iubiti — apropianduse la loculu de rogatiune, la loculu de re'nviere! Da, mai multu, iubirea catra Domnitoriulu nostru iubitu si natiunea noua faimosa ne-a fermecat in momentulu candu se celebra simbolulu renascerei . . . si multe animi romane pofteau botezu, renascere. Dar' ce diferintia existe intre romani liberi si intre unguri seu chiaru si intre romani de dincolo de Carpati! Nici fermecarea acest'a, care o poteai ceti pre obrazulu fiacarui romanu, nici tonurile sonore ale bandiloru nationale nu potura provoca multimea la o manifestare sgomotosa — precum se face acest'a in Ungaria pentru tota nemic'a — a sentimentelor sale.

Serbatori'a asta fu solemnă, pentruca representata totu'deodata renascerea — si totu romanulu se ocupa cu renascerea romanismului ingropatu si cutropitu de negrulu barbarismu. Totu romanulu, privindu in intuniculu venitoriului oft'a botezu, oft'a renascere pentru romanismu! Asia trecu diu'a solemnă de eri — ca o di de cea mai mare insemnatate pentru romani.

Sosi ser'a, preser'a St. Ioane! Unu frigu crancenu ventuosu incepu a rari stratele Bucuresciloru, si acusi numai tropotulu cailoru si urmele birjelor mai neodihneau pre cei scutiti de ventu si frigu.

La 6 ore ser'a junimea transilvanena studiosa la universitatea de aici se aduna in piati'a St. George. Band'a incepu a canta; faciele se aprinsera . . . candu inca o tacere domniea preste tota capital'a — ce va se dica asta, audieai intrebandu in tote laturile. — Da nime nu sciea, numai singuru junimea transilvanena, ce va se fia! . . .

Permiteti'mi Dle Redactoru, se me abatu pre unu momentu dela firulu descrierei mele!

Inainte d'a pasi pe pamentulu liberu aveamu multe ilusuni despre partitele politice din Romania libera; dar' departe de a me fi potutu apropi'a de adeveru. Partit'a liberale-democratica, cu apostolii ei in frunte imbraciosieza tota Romania si tota Romania a imbraciosiatu-o pre ea; era alte partite nu suntu. Suntu inse nisce omeni singuratici reutatosi, fara de iubire catra natiunea romana si platiti de straini, cari redigundu unele fointie — ce ei le numescu diurnale, dar' cari cu limbajulu loru cinicu — dusmanosu — si neadeverurile pronuntate prin acelea cuvinte — cinice, inaintea unui omu cultu nu potu figura, — decatu, ca unelte straine. —

Si impartindule gratis in poporu, se numescu nu sciu ce felu de partite. Acesti pucini caror'a au le e rusine a sinucide pre mam'a loru propria pentru bani straini, au edatu cu anulu nou unu tablou alaturatu calendariulu „Serinciobulu“, unu operatu plinu de infami'a animei autoriloru lui. Acestu tablou — care pote lu cunosceti deja, ca-ci se tramite gratis in tote laturile — a iritatu pana in adencime anemele Bucuresciloru, si a patrunsu de dorere morala si junimea transilvanenu.

Deci junimea transilvanena, spre a incungiura norii grei, ce s'ar fi pregatitu asupra urditoriloru acestei infamie, se otari, a face manifestatiunea, la care me reintorcu, in silentiu.

In piati'a St. Georgiu aflamu o adunare numeroasa. Band'a nationala incepe a canta, faciele se aprindu — si doue standarde falfaie in fruntea conductului: Doue flamure, cu inscriptiuni: — una cu „Calindariulu si tabloulu „Serinciobului“. Intre strigari „Se traiasca Domnitoriulu, se traiasca libertatea intrupata in I. Brateanu“, — ajunseram la palatul universitatii. Aici se sui d. T. pre scar'a dinaintea universitatii, rost'a publicului coadunatu un'a vorbire, prin care -si desfasura dorerile vedindu, ca mai existe ici cole inca cate unu verme reutatosu in sinulu natiunii romane s. a.

Dupa acea facunduse unu focu mare de facile,

*) In dilele lui Mich. Apaffy.

**) In dilele imperatului Leopoldu I.

tabloulu mentionatu cu faimosulu calendariu si flaur'a cealalta se aruncara in focu publice, si vorbele ultime ale oratorului T., precum si altoru oratori: „Asia se péra totu inamiculu Romaniei si alu Romanismului“ se repetau cu entusiasm. Intre strigarile de mai susu se departara la ale sale.

Astadi a admanuatu junimea transilvanéna, cá semnu de adencái recunoscintia si iubire, unu Albumu fórte frumosu d. I. Brateanu. Éra astadi, séra la 6 dau comerciantii Bucuresceni unu banchetu intru onórea caruntului barbatu alu libertatei, la carea suntu invitati barbati de statu ai Romaniei libere, si in specie si junimea transilvanéna.

Apropos! Astadi primiramu Nr. primu din „Gazet'a Transilvaniei“. Scopulu, pentru care ati intreprinsu éra o lupta nationale, ne a causatu la toti mare placere. Inainte! on. Domnule . . . ostenelele si sacrificiale Dtale voru fi ornate de recunoscintia posteritatii! Incatu se tiene de noi, acusi vomu arata, cum sciu romanii din Romani'a libera imbracisíá caus'a asta santa! Acésta e lupta fructifera, — nu stérpa, cá lupt'a in contra maioritatii, din care nu puturati esi in anii trecuti decatu cu perderile drepturilor avute! — R.

— „Reform'a“ vorbesce despre banchetu asia: „Capital'a Romaniei, nestramutatata totudéun'a in credintiele ei democratice si in programulu dela 1848, dete in diu'a St. Ioane Botezatorulu unu banchetu splendidu, in onórea dlui Ioane Brateanu, agerulu luptatoriu dela 1848, care, si cá cetatiénu, si cá ministru a sciutu a tiené susu drapelulu libertatii si alu nationalitatii romane; cá cetatiénu, sciú a inspirá in romani amórea de patria si de libertate. Cá ministru, nesocotindu licentia si atacurile de totu felulu ale preseii reactionare, din tíera si strainatate, sciú a redicá Romani'a asia de susu, incatu a o face se fia respectata chiaru de inamicii ei.

La banchetulu dela 7 Ian., datu de comerciantii si industriasiu capitalei, si care a fostu unu adevératu Meeting romanescu, au asistatu barbati din tóte clasele societatiei, de tóte conditiunile si de tóte opiniunile politice; ca-ci aici nu mai érá vorb'a de unu individu, érá vorb'a de unu principiu mare si binefacatoriu, de principiulu romanismului, incarnatu in persón'a ce érá obiectulu acesteii serbari nationale si politice. Numai acei ómeni fara credintia, acei pigei politici, acei patimasi si ambitiosi egoisti nu au potutu se iè parte la o serbare asia de frumósa si nationale, la care animile tuturoru, miscate de acelu focu electricu alu libertatii si alu romanismului, se resfringeau pe fetiele tuturoru spunendu generatiuniloru presente si viitórie ca, astfelu sciú romanii se resplátésca pe amicii si binefacatorii loru.

Discursuri numeroase si infocate se tienura de catra mai multi oratori asistenti, intre care potemu citá pe ale dd. Brateanu, Rosetti, Papiu Ilarianu, Armandu Levy, Chitiu, Nicu Rosetti, primarele capitalei, archiereulu Fil. Scribanu, colon. Miclescu, Tacitu, A. Robescu, Candiano si altii la cari respunsere vivatele cele mai entusiaste. Parea ca sufletulu Romaniei coprinse animile tuturoru convivilor pentru ai transportá intr'o sfera de idei si cugetari inalte. Romanismulu intregu vorbea prin gur'a oratoriloru, generatiuniloru presente si viitórie. Discursulu poternicu si binestimtitu alu dlui Papiu Ilarianu, fú gemetulu Romaniei de preste Carpati, gemetulu Transilvaniei“

Conferinti'a dela Parisu in a 6-a siedintia -si a finitu lucrarile. Protocolulu e subscrisu din partea tuturoru poteriloru si declaratiunea acestora o duce secretariulu legatiunei Carolu Walewski la Athen'a. Djemil-Pasia inca subscrise dar' numai protocolulu, nu si declaratiunea, pentruca numai in ór'a ce se va preda declaratiunea Greciei, se va retrage ultimatu. Inse regele Georgiu din famili'a danica, nu sci concede, cum cum n'a concesu nici regele Daniei, candu veniea Austri'a si Prusi'a asupra'i; dar' si candu ar' vré, grecii 'lu voru impinge in belu, atata inversiunare domina in miculu, dar' curagiosulu acestu statu. De acésta se teme Turci'a; de acea intetiesce mereu armari'a, cá nici odata, prin tóte arsenalele. Din Dardanele se imbarcara tunuri mari de asiediari la Volo; 50 tunuri de cele trase se mai tramisera la Thesali'a si turcii inca-su turbati de inversiunare asupra greciloru. Grecii inse se radima in ajutórie.

Representantulu Americiei de nordu d. Morris s'a si pronunciatu in favórea greciloru si a Rusiei,

respondendu marelui viziru, care i imputá calcarea dreptului de ginte, pentruca Americ'a vendú 3 nai ferate cu totu aparatulu belicu Greciei, cu flegm'a republicanu asia: „Regimulu nostru nu i pasa de alte legi, decatu de cele ce emanéza din vointi'a suverana a poporului.“

„N. fr. Pr.“ dice, ca neprimindu Greci'a resolutiunea conferintiei, conferinti'a ér' se va intruni si va delibera asupra mesuroror, cum se se executeze, pentru a se evita conflictulu. In fine dice, ca poterile voru insarcina pe Franci'a la executarea acestoru resolutiuni, care dupa „France“ si „Fed.“ se concentréza in punctele urmatórie:

1. Turci'a are cauza a se plange in contra formarei trupelor voluntarie, intreprinsa pre teritoriulu Greciei; acésta este violarea formalu a dreptului internationalu; detorinti'a Greciei — ori care ar' fi legelatiunea ei interna — este a nu concede pregatirea vreunui atacu in contra veciniloru sei.

2. Detorinti'a Greciei este a impedeá celu pucinu pre apele sale aprovisionarea corsarielor.

3. Greci'a n'are dreptu a se opune transportarei creteniloru, cari ar' dorí a reintórcé in patri'a loru.

„Deci dechiaratiunea poteriloru, depusa in aceste trei puncte, delaturandu unele liniaminte formali, se alatura ultimatu turcescu din 11 Dec. Punctulu alu patra-le din ultimatu s'a potutu delaturá, dupace Pórt'a a dechiaratu, ca cestiunea (din punctulu numitu) o va increde tribunaleloru ordinarie. Ce atinge punctulu alu cincile in privinti'a amoniarei, ce ar' fi a se adresá Greciei pentruca se si conforme conduit'a reguleloru dreptului internationalu: cu totu ca este espresu in cele trei puncte, poterile voru adresá guvernulu grecescu unu „sfatu mai accentuatu.“

Turci'a va dechiará, ca -si va retrage ultimatu, de cumva Greci'a va acceptá punctele esentiale ale dechiaratiunei poteriloru. Poterile luandu in consideratiune resolutiunea acésta -si voru espriime speranti'a, ca Greci'a va grabí a-si alaturá votulu conclnselor conferintiei, si ca relatiunile bune intre Greci'a si Turci'a nu preste multu se voru restaurá. Dechiaratiunea acésta se va comunicá fara intardiare cu Rangabés, care preste patru-cinci dile va avé ocaciune a impartasi respunsulu guvernulu seu.“ —

Parisu 20 Ian. Cartea albastra a Franciei dice in privinti'a Romaniei, ca noulu ministeriu marturesce, prin intentiui de a se inspirá de principie diferite, vointi'a de a reveni la singur'a linia de purtare, care ar' poté garantá Principateloru avantajele positiunii loru esceptionali. Guvernulu imperatului, care de doispredece ani n'a incetatu de a dá sprijinulu seu binevoitoriu si simpaticu regenerarii Romaniei, ar' vedé cu o adenca parere de reu acésta tíera departanduse in cali periculóse, in cari insasi existinti'a sa ar' poté se fia compromisa. — „Rom.“

Parisu 16 Ian. Diuariulu oficiale publica decretulu din 12 Ian., prin care se aproba declaratiunea semnata la Petersburg, relativa la intreducerea óre caroru proiectile, in timpu de resbelu.

Parisu 18 Ian. (Mesagiú.) In discursulu ce Maiestatea Sa imperatulu a pronunciatu la deschiderea cameriloru a disu: „Discursulu meu va fi, cá totudéun'a, espresiu sincera a conduitei mele; ca-ci acésta este datori'a oricariu capu responsabilu alu unei tieri libere. — Sarcin'a nóstra a tuturoru este grea. Pe unu pamentu lucratu de atatea revolutiuni, nu se fondéza fara greutati unu guvernulu destulu de petrunsu de trebuintiele epocei sale, pentru a adoptá tóte libertatile si a suferi exesele loru. Legile votate pentru a desvoltá liber'a discutiiune au produsu efecte opuse. O agitatieune factica, órecari idei si pasiuni, ce se credeau cu totulu stinse s'au respanditu prin pres'a si prin intruiri publice; dara natiunea s'a aratatu indiferenta la orice acitiare, avendu incredere in ótarirea mea de a mantiené ordinea. Cu catu spiritele subversive au cautatu se turbure liniscea, cu atatu ea a devenitu mai profunda.“ Imperatulu, dupa aceste, a constatatú nou'a activitate a transactiuniloru comerciale.

„Legea militaria, a adausu Maiestatea Sa, a pusu pe Franci'a in stare de a face facia la orice eventualitati; armat'a si flot'a suntu pe pitioru de pace si efectivulu suptu drapelu nu este mai mare decatu acél'a din anii trecuti, sistemulu nostru de armare este perfectonatu, magazinele pline, forta-

retiele in buna stare si midiloccele Franciei suntu de acum inainte in inaltimea destinatelor ei. In acésta situatiune potemu proclamá tare dorinti'a nóstra de a mantiene pacea, si o dicemu acésta cu atatu mai multu, ca nu potemu fi banuiti de slabitiune: ca-ci suntemu gat'a pentru apararea onórei si independintiei tieriei. Relatiunile nóstre cu poterile suntu din cele mai amicali. Bunele reporturi cu Spani'a nu s'au schimbatu intru nimicu si conferinti'a ce s'a intrunitu pentru a inabusi in Oriente conflictulu eminentu este unu mare actu, a carui' importantia trebue se o apretiamu. Lucrarile sale suntu pe sferisite si plenipotentiaru s'au unitu cu totii asupra óreacaroru principii proprii a aduce o apropiare intre Turci'a si Greci'a.

„Déca, dupa cum am nestramutatata sperantia, nimicu nu va veni se turbure armoni'a generale, o se potemu realisá numeroase amelioratiuni.“ Imperatulu resuma desvoltarea din intru, pe care o gassesce satisfactorie; aréta, ca veniturile s'au maritu si óre cari sarcine publice s'au redusu; observa, ca nici o legislatura a imperiului n'a fostu disolvata pana acum, si ca tóte -si au implinitu terminulu legalu, lucru nepomenitu inca in Franci'a. Maiestatea Sa a conchisu prin acésta frasa: Natiunea prin noule alegeri va proclamá, ca ea nu este pentru revolutiuni, ci voiesce se bazeze destinatele tieriei pe o aliantia intima intre potere si libertate.“

Berlinu 20 Ian. Se asecura, ca Bavari'a si Württembergulu s'au luatú dupa ducatul de Baden si au propusu confederatiunei nordului o conventiune, care se permita supusiloru bavaresi si württembergesi a face servitiulu militariu in armat'a federala si vice-versa. —

Londr'a 17 Ian. Diuariulu „Observer“ dice, ca Angli'a a obtienutu dela conferintia a parasi ide'a de a pune in executare, prin fórtie resolutiunile ei, ca-ci cu acésta s'ar fi provocatu dificultati neterminabile intre poteri si Greci'a. —

Londr'a 19 Ian. Se spune din sorginte secura, ca in protocolulu conferintiei nu se discuta cauzele conflictului, ci se declara, ca este in contra dreptului internationalu de a favorisá o insurrectiune intr'o tíera vecina, de a ajutá pe sub ascunsu corpuri de voluntari si de a protege corabii, cari sfortiéza o blocare. Acésta declaratiune, sub forma de nota colectiva, se va presentá Greciei si, déca ea va adera, Pórt'a -si va retrage ultimatu.

Veneti'a 19 Ian. Scrisori din Triestu aréta, ca guvernulu grecu cumpara de acolo dóua corvete cuirasate in pretiu de 4 milióne drachme. Se anuncia, ca in curendu va sosi in Mediteran'a o scadra americana. —

Madridu 19 Ian. Alegerile din provincii pentru cortesii suntu favorabile partitulu monarchistu. La Madridu, Sagasi'a, monarchistii, au obtienutu 29.430 voturi si Figueros, republicanii, 14.969; numerulu votantiloru a fostu de 54.157.

Madridu 20 Ian. Resultatulu alegeriloru pentru cortesii este urmatoriu: 223 monarchisti, 75 republicanii, 15 absolutisti si 10 indoiosi. Insurrectiunea dela Cub'a s'a miesioratu. —

Corfu 17 Ian. Se spune din Athen'a, cu dat'a de 1-a Ian., ca guvernulu a retrasu decretulu relativu la emiterea chartiei de moneta. Banc'a nationala si banc'a Ioniana au imprumutatu pe guvernulu cu 21 milióne drachme. Se facu pregatiri de resbelu cu mare activitate. —

Novissimu. „N. fr. Pr. si alte diurnale respandescu, „ca romanii din scaun. Merceuri vreau a alege pe Brateanu de deputatu“. In adunarea viitórie a scaun. póte ca se va alege Brateanu de „Ehrenbürger“, pe romanesce cive onorariu. Asia se audiea. —

C. Walewski porni la Athen'a in 21 Ian. „Times“ crede, ca diferintiele se voru domoli pe catuva timpu. —

CURSURILE

la bursa in 26 Ianuariu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 71	cr. v. a.
Augsburg	—	—	119 „	„
London	—	—	121 „	„
Impromotulu nationalu	—	—	61 „	10 „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	61 „	10 „
Actiile bancului	—	—	677 „	— „
„ creditului	—	—	258 „	70 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 21 Ianuariu 1869:

Bani 73 75 — Marfa 74-25.